

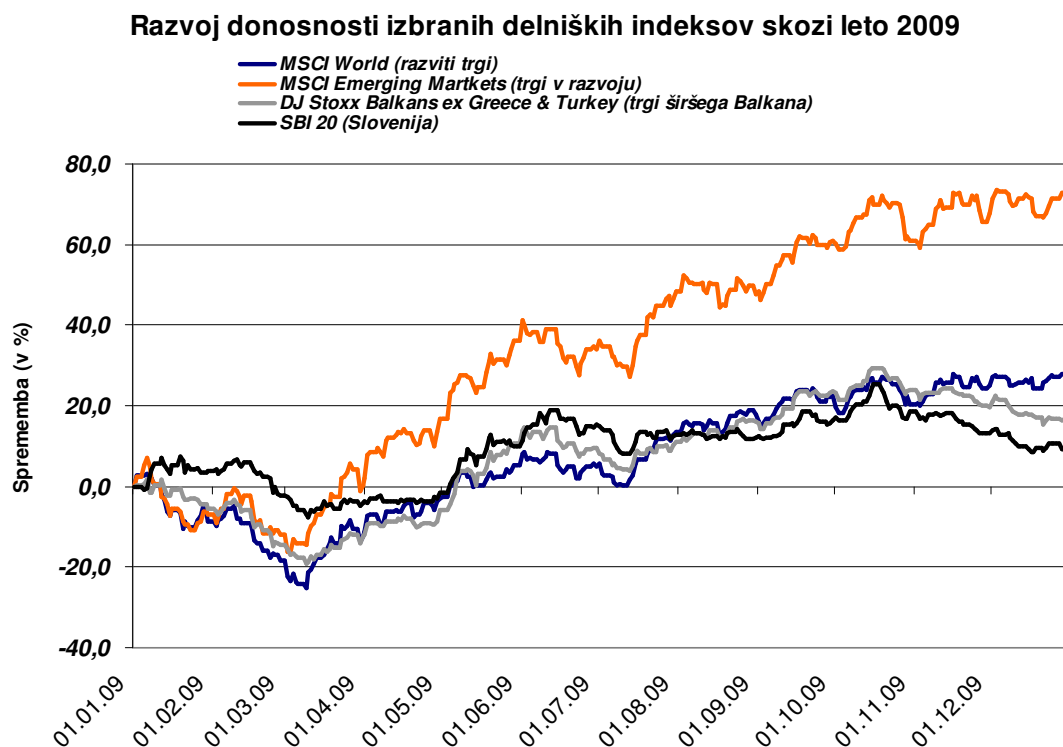
25. februar 2010
Pregled dogajanj na finančnih trgih v 2009

Medtem ko je bilo leto 2008 leto največjih pretresov na finančnih trgih, ki smo jim bili priča v povojni zgodovini, je leta 2009 splet ukrepov politik denarnih oblasti in vlad največjih svetovnih držav prinesel popuščanje finančnega krča in s tem postopno okrevanje finančnih trgov.

Prvi znaki obrata na trgu kapitala so se dogajali na obvezniškem trgu, kjer so se sprva začeli krepiti tečaji obveznic podjetij. S povečanim zaupanjem v finančne trge in podjetja se je začel povečevati obseg financiranja podjetij in izdajanja obveznic, medtem ko so banke še vedno ostajale izjemno konzervativne pri financiranju gospodarstva. Ob stabilizaciji trgov so se ustavili odlivi denarja iz tveganih oblik premoženja, med katere sodijo naložbe v lastniške vrednostne papirje, med letom pa se je denar na globalnem merilu pričel vračati nazaj v delniške vzajemne sklade.

Najprej se je okrevanje izrazilo na delniških trgih v razvoju, kjer je bilo dno tečajev zabeleženo že v tretjem četrtletju leta 2008, v prvem četrtletju 2009 pa se je dokončno oblikovala opora delniškim trgov v razvoju, razvitim delniškim trgov, pa tudi trgov srednje in jugovzhodne Evrope, kamor sodi tudi slovenski delniški trg. Tako se je v letu 2009 vrednost indeksa delnic družb s trgov v razvoju MSCI Emerging Markets okrepila za 74,5 odstotka, medtem ko se je vrednost indeksa delnic družb z razvitih držav MSCI World okrepila za 27,0 odstotka. Nekoliko manj optimizma in počasnejše okrevanje so pokazali delniški trg v Sloveniji in delniški trgi jugovzhodne Evrope oziroma širšega Balkana. Tako se je denimo vrednost slovenskega delniškega indeksa SBI 20 okrepila za 10,3 odstotka, medtem ko se je vrednot indeksa DJ Stoxx Balkans ex Greece & Turkey, ki pokriva širše območje držav nekdanje Jugoslavije, Romunije in Bolgarije, okrepila za 17,1 odstotka. Razvoj donosnosti skozi leto 2009 po posameznih delniških indeksih je prikazano na grafu številka 1.

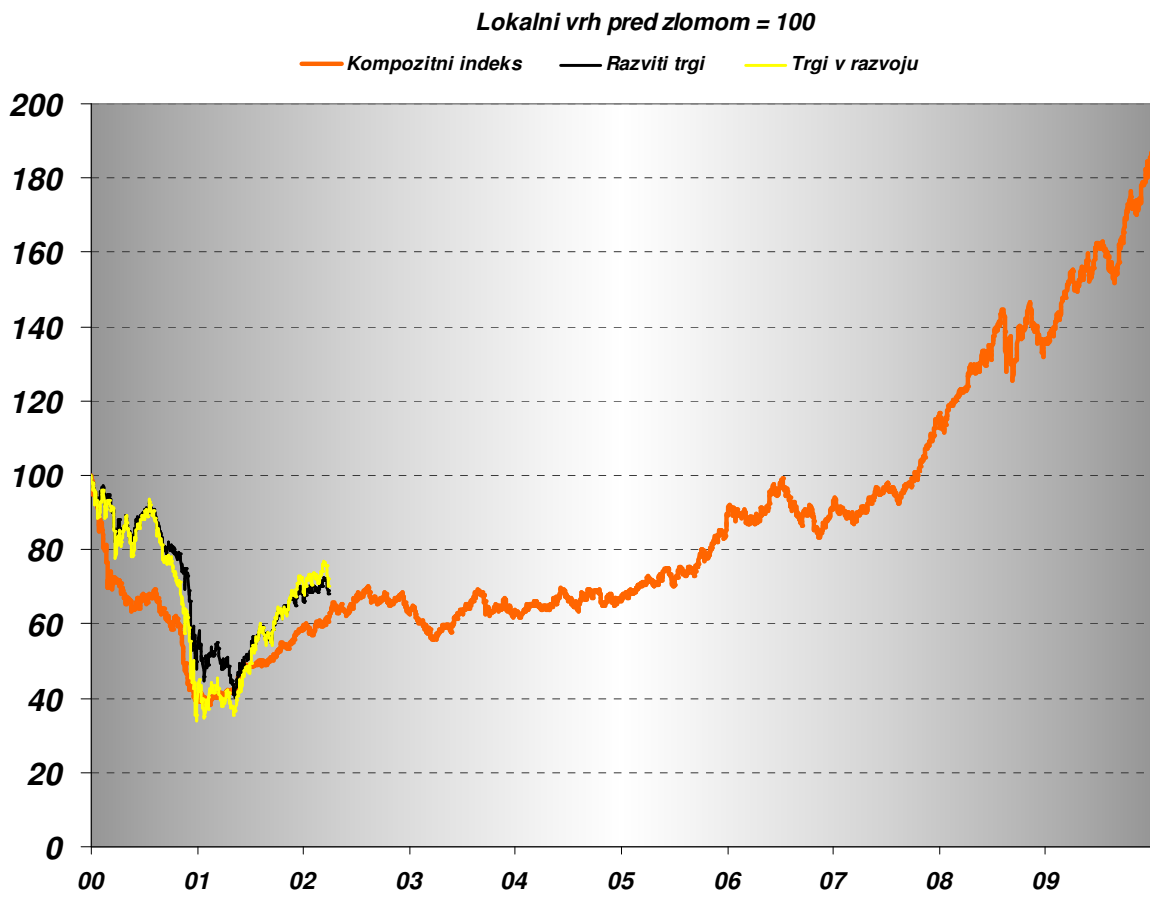
Graf 1: Razvoj donosnosti za različnih trgov v letu 2009

Med letom so postajali znaki okrevanja vodilnih gospodarstev vse bolj otipljivi. Rast gospodarske aktivnosti kitajskega gospodarstva kot največjega gospodarstva v razvoju se je povrnila na raven pred krizo, medtem ko so največja razvita gospodarstva počasi stopala po poti okrevanja, pri čemer se je kot največja ovira za okrevanje izkazal trg dela, kjer je stopnja brezposelnosti skozi leto naraščala, do konca leta pa se je vendarle ustavila.

Menimo, da je v omenjenem okolju, ko je okrevanje v teku, vendar še vedno krhko, lahko edini pravi pristop periodično varčevanje in pridobivanje točk delniških vzajemnih skladov z namenom kasneje sodelovati pri rasti premoženja, ko se bo okrevanje odrazilo v novem ciklu dolgoročneje rasti delniških trgov. V skladu s tem vam prilagamo kot oporo graf, ki smo ga skozi krizno leto 2008 pogosto uporabljali v pogovoru z vlagatelji. Prikazuje tako imenovani kompozitni indeks preteklih kriz in razvoj tečajev od lokalnega vrha pred nastopom krize in dogajanje v 10 letih po krizi (oranžna črta). Vidimo, da je graf dokaj zanesljivo napovedal stabilizacijo tečajev ter prvi odboj na razvitih trgih (črna črta) in trgih v razvoju (rumena črta), hkrati pa prikazuje, da nastopi po stabilizaciji določeno prehodno obdobje, kjer se nihanja in tudi rast sprva umirijo. Omenjeno obdobje, ki lahko traja vse do pet let po krizi, smo poimenovali **faza akumulacije** in je izjemno primerno za pridobivanje in ustvarjanje varčevalne osnove na nižji ravni tečajev. Menimo, da vsi, ki se bodo tega zavedali in disciplinirano varčevali, lahko na dolgi rok veliko pridobijo.

Graf 2: Zgodovina kriz in trenutna kriza v primerjavi

Andraž Grahek, direktor naložbenega sektorja KD Skladi